

שתי נשים: האם אלפרידה ברשל והבת אלישבע צ'יזם

שהמבקשת ידעה שהמשיב ירד מהארץ. בית-המשפט המחוזי לא קיבל את טענת עונו פרקליטו של אלפרד צ'יזם. הוא חתם ליט להתעלם מתצהירו. על סמך ההלכה היהודית משולחן ערוך הקובעת כי "אשת איש שיצא עליה קול שהיתה מזונה תחת בעלה והכל מרננים אחריה. אין חוששים לבניה שמא הם ממזרים שרוב בעילות תולים בבעל..."

קבע השופט שילה: "הננו למדים מהפסיקה הנ"ל שיש ליחס את הילוד לבעלה של האשה הנחשדת, אפילו במקרה של חשד חמור."

המשיך השופט שילה וקבע: "נראה לי שיש לקבוע כי המשיב (אלפרד צ'יזם) הוא אביה של הבת. הייתי מגיע לאותה מסקנה גם לו הצליח המשיב להוכיח כי הימקשת הודתה בכך כי אין המשיב אבי הבת, ואפילו היתה מעידה כן בבית-המשפט. קביעה זו ביסס השופט על הציטוט משולחן ערוך האומרות: "אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבקרה, אינה נאמנה לפסיקה."

לואם זנתה תחת הבעל, אפילו אומרת על פגוני הוא והוא ממזר, אין חוששין דדבריה, דתולין רוב בעיותיה בבעל."

פסק השופט שילה: "לסיכומי של דבר: במקרה הנדון נכנסה המבקשת להריון בנמון היותה נשואה למשיב. קיים ספק ממי הרתה ויש ליחס את הבת למשיב. הנני קובע כי המשיב הוא אביה של הבת ומורר רה לתקן את תעודת לידתה על-ידי הורספת שמו בתוכה כאב. לא הוכחה לי נתינותו של האב ועל כן נמנע אני מלציוות על רישומה בתעודת הלידה."

מעניין לציין כי במהלך הדיון לא הורעלתה כלל טענת העדר כל דמיון בין אלישבע לאלפרד צ'יזם. דמותה השחומה ושערה השחור כעורב של אלישבע. עומד דים בניגוד מוחלט למראהו הארי של אלפרד.

הפסד בעירעור

לפרד צ'יזם שהוכרז 15 שנים אחרי לידת אלישבע כאביה הטבעי, לא ויתר. הוא הגיש ערעור לבית-המשפט העליון בירושלים. בית-המשפט זה, בהר"כ השופטים יצחק אולשן, היים כהן ויואל זוסמן, קיבל את הערעור.

קבע בית-המשפט העליון בין השאר: "עובדה היא שכמשיב לבקשה הוזמן מלכתחילה אך שריהפנים, ואין לתמוה כי המערער רואה בכך נסיון מצד האם לקבל את תסעד המבוקש בלי ידיעתו ומאחורי גבו. הבקשה מעוררת תמיהה רבה. אם בעלה של המשיבה הוא אבי ילדה, למה לא נרשם כאביה בפנקס הלידות סמוך לתאריך הלידה?"

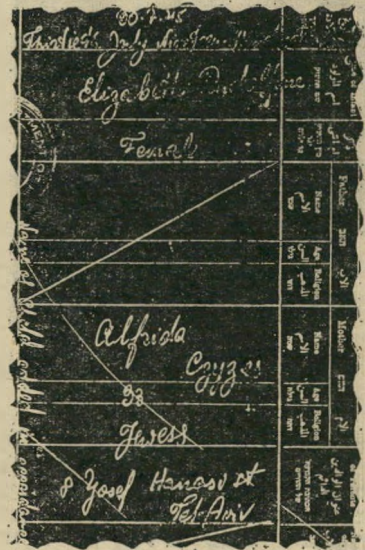
"יעור — אם בעדה שז המשיבה (חמשך בעמוד 19)

אילו היתה ההצהרה בשבועה זו של אלפרידה מובאת ומוצגת בפני בית-המשפט. היה זה סוף התביעה נגד אלפרד צ'יזם. לרוע המזל הסתבר כי עורר-הדין רונברג, בפניו ניתנה ההצהרה, ירד מן הארץ בשנת 1948. לא היתה כל אפשרות למצוא את התיק בו ניתנה ההצהרה כי שנת 1944 או תחילת 1945.

בהעדר הצהרה זו, הגיש פרקליטו של אלפרד צ'יזם לבית-המשפט תצהיר של בן-דודו, דוד בלבן. מי שהיה מנהל חברת הביטוח אררט, בו הצהיר בלבן, בין היתר שאר: "הגירושין בין בן-דודי אלפרד צ'יזם לבין הגברת ברשל נעשו בגלל בגידתה של הגברת ברשל בבעלה דאן, בן-דודי."

טען פרקליטו של הבעל לשעבר בבית-המשפט: "בקשת המבקשת הוגשה באי-חור של 15 שנה מיום לידת הילדה אליזבת-רוזולפינה. עובדה זו מראה ברורות על הודאת המבקשת על-ידי התנהגותה שאביה הטבעי של הילדה איננו אלפרד צ'יזם."

"המבקשת הודתה על-ידי התנהגותה כי

התעודה המקורית

זהו צילום תעודת הלידה המנדטורית של ממשלת פלסטינה (א"י) על שם אליזבת-רוזולפינה צ'יזם. גם בתעודה זו לא נרשמו שום פרטים אודות אביה.

עובדה כי המשיב אינו אביה הטבעי של הילדה. בנמון עריכת רישום תושבים — ובתקופה זו התגורר אלפרד בישראל וקל היה להשיגו — לא התקשרה המבקשת עם המשיב, אלא רשמה את הילדה על שם בעלה דאן. הבקשה הוגשה רק אחרי

של אלפרידה, הורה השופט המחוזי יצחק שילה, בפניו התבררה בקשתה של האם, לצרף גם אותו כמשיב בתיק. כאן התעוררה בעיה: אלפרד צ'יזם ירד בשנת 1958 מהארץ ואיש לא ידע את מקום המצוא. היה צורך לחפש אותו. לשם כך עוכב הדיון בבקשתה של אלפרידה ובעיתון ג'רוזלם פוסט פורסמו מיספר פעמים מודעות מטעם בית-המשפט. שנוי ערו להביא לידיעת אלפרד את דבר צ'יזם רופו כמשיב בתביעה, בנוסח הבא:

אלפרד צ'יזם שמקום המצוא בלתי ידוע. מאחר שהוגשה בקשה על-ידי אלפרידה ברשל לבית-המשפט זה לפקדין הצהרתי לפיו יקבע כי שמה של הקטינה הוא אלפרד צ'יזם ושבתאריך הלידה היתה נתינתו פולנית; ומאחר והדיון בי בקשה זו נקבע ליום ה-22 בנובמבר 1959, מודיעים לך בזה שעליך להופיע בעצמך או להיות מיוצג על ידי עורר-דין בתאריך הנקוב, אחרת ימחק הדיון ופסק-דין ינתן בהעדרך.

אלפרד צ'יזם, שבאותם ימים התגלגל לניו-יורק, לא קרא את המודעות בני-זמנו פוסט. הידיעה על קיום המשפט הגיעה אליו בדרך אחרת. אמריקאית שקראה את המודעה והכירה את אלפרד בניו-יורק, כתבה לבית-המשפט בתל-אביב ומסרה את כתובתה, תוך ציון שגם בתלקה נפל גורל דומה. בית-המשפט הודיע אז לאלפרד צ'יזם אישית כי עומדים להכריזו, 15 שנה אחרי שהתגרש מאלפרידה, כאביה של בתו.

רוב הבעילות — לבעל

לפרד צ'יזם לא הגיע לדיון כי בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, במי קומו הגיע עורר-הדין ד"ר פרדיננד וייס, שקיבל מארצות-הברית יפוי-כוח מצ'יזם לייצגו וכן הצהרה בשבועה, שניתנה בפני פרקליט אמריקאי ואושרה על-ידי קונסול ישראל בניו-יורק.

כך עמדו בפני בית-המשפט המחוזי זו מול זו, שתי הצהרות בשבועה מנוגדות. האחת, זו של אלפרידה, האם, בה טענה כי אלפרד צ'יזם הוא אביה הטבעי של הילדה, למרות שלא היתה נשואה לו בשעת לידתה של אלישבע.

ההצהרה השנייה היתה זו של אלפרד צ'יזם, בה נאמר בין השאר:

בדצמבר 1944 או בינואר 1945, לפני גירושני, אשתי שהיא כיום הגברת אלפרידה ברשל, נתנה הצהרה בשבועה כמשרדו של ד"ר עמנואל רונברג, עורר-דין ירושלמי, בה הצהירה בנוכחותי שהידי שהיא עומדת ללדת אי-ננו ממני וכי אביה הטבעי הוא — כפי שאני זוכר את השם — אדם ששמו נעים כנגדארי, שהיה כאותו זמן בעל נתינות עיראקית.

את רישום התושבים הראשון בארץ, רש"מ אלפרידה את בתה אליזבת בת השלוש כבתו של הרברט קאהן. עד היום רשומה אלישבע במירשם התושבים כאליזבת הרברט הנכתב בק'.

יתכן ובעיית זהותו האמיתית של אביה של אליזבת-אלישבע לא היתה מתעוררת לעולם, לולא נזקקה אלפרידה באחד הימים לתעודת הלידה של אלישבע. היה זה כאשר מלאו לאלישבע 15 שנה. זה היה הגיל בו סיימה את בית-הספר ב-1907. בשל העדר אב היתה אלישבע ילדה פרובלמטית. היא היתה תלויה באמה כי צורה מגונמת, התקשתה בלימודים, ונשי-ארה כיתות מספר פעמים.

אלא שעד אותה עת לא היה לה צורך להשתמש בתעודת הלידה שלה. רק כאשר עמדה להרשם לבית-הספר התיכון, נזקקה אמה להביא עמה בעת הרישום את תעודת הלידה שלה. מכיון שבתעודת הלידה היתה אליזבת רשומה כבת בלי אב וכנתניה עיראקית — דבר מורר ביותר נוכח חזוניה האירופאית המובהקת של אמה, החליטה אלפרידה ברשל להוציא לבתה תעודת לידה חדשה.

בשנת 1959, הגישה אלפרידה צ'יזם-ברשל בקשה בדרך המרצה בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בה ביקשה מובית המשפט לחזור לשרה-הפנים לתקן את תעודת הלידה של אליזבת-אלישבע, להוסיף את בעדה הראשון אלפרד צ'יזם כאביה של אלישבע ולשנות את נתינותה העיראקית של הילדה בשעת לידתה.

הסבירה אז אלפרידה לבית-המשפט מדוע דרוש לה תיקון זה: "עד היום לא הייתי זקוקה לתעודת הלידה של הילדה ולכן לא קיבלתי תעודה כזאת. לבית-הספר העממי רשמתי אותה על סמך תלוש

תחפושת דיין

כפי שהתפרסמה השבוע בשבועון גרמני בעקבות המירסור מים על עלילות האתבים של דיין, השגר עון המליץ על תחפושת זו לרגל הפאסינג (הפורים הגרמני החל בימים אלה) המכנה אותה, "מויזן (עכברון) דיין."

מירשם התושבים. היא נקראה בבית-הספר בשם קאהן, על שם בעלי השני. עכשיו, כיוון שאין לה תעודת-לידה, היא לא נרשמה לבית-הספר התיכון והיא יושבת בבית. אולם כיוון שתיקון תעודת-הלידה של אלישבע היה מחולל שינוי גם במעמדו הרי אישי של אלפרד צ'יזם, בעלה הראשון